

JAN KŘIPAČ / 31. 8. 2017

David Havas a Milan Klepikov: Ponrepo by mělo být adresou pro všechny, kdo hledají kulturu na určité úrovni

Pražské kino Ponrepo, které provozuje Národní filmový archiv, prošlo nedávno kompletní digitalizací. O jeho technickém zázemí, programové skladbě a nové sezóně jsme hovořili s vedoucím kina Davidem Havasem a dramaturgem Milanem Klepikovem.

Dramaturgie Ponrepa je postavena na tematických cyklech. Mohli byste přiblížit jejich skladbu?

Milan Klepikov: Hlavním úkolem je prezentace dějin českého filmu, kde se snažíme upozornit zejména na opomíjené kapitoly, jako například letos na podíl ruských emigrantů na české prvorepublikové produkci nebo na scenáristickou generaci doby normalizace. Také u projekcí němých filmů s živou hudbou se nesoustředíme jen na tzv. kanonizované filmy. V „nekonečném“ cyklu Film před sto lety může divák sledovat vývoj filmového jazyka takřka krok po kroku, ale díky tomu, že velká část filmů byla překopírovaná z kopií, které před jedním stoletím proběhly tuzemskými kinosály, mapujeme vlastně i vývoj distribuční nabídky v českých zemích.

Pravidelně představujeme určité národní kinematografie, letos to byla bývalá Jugoslávie a její „černý film“, na podzim nás čeká Týden ukrajinského filmu. V cyklech, jako byl Život kopií, tematizujeme i přímo problematiku materiálu, na němž se filmy dochovaly a z nějž promítáme. Velkou část cyklů zaměřených na určitá témata či na osobnosti (v poslední době např. Hou Hsiao Hsien, Chantal Akermanová, Franz Kafka) připravujeme s partnery v Česku i v zahraničí. Každý rok uvádíme kurátorský výběr z

oficiálního programu festivalu v Cannes ze sekce Semaine de la critique, filmy z hamburského festivalu filmového dědictví Cinefest, letos podruhé se budeme podílet i na festivalu australského a novozélandského filmu. A jelikož menší, ale nejspolehlivější část našich diváků tvoří takzvaní pamětníci, nezapomínáme ani na uspokojování trvalé „nostalgické poptávky“, například v cyklu věnovaném hereckým hvězdám. Ostatně diváci sami často přicházejí s tipy, které, pokud můžeme, vždy vyslyšíme. Cyklus Midnight Movies zase nabízí filmy, které s léty získaly jistý kultovní potenciál.

Cykly ovšem nejsou výhradním obsahem programu. Jaké další filmy uvádíte?

MK: Dlouhá léta jsme měli vlastní distribuci zahraničních filmů, vlastně až do konce „pětatřicítkové“ éry. Dnes si aktuální zahraniční tituly půjčujeme od českých distribučních společností, díky nimž se dnes naštěstí do Česka dostává v součtu mnohem více zásadních titulů, než tomu bylo ještě před takovými deseti lety. Snažíme se z nich vybírat důsledně ty umělecky nejhodnotnější. Naše kmenové publikum, které má určité nároky, díky tomu můžeme upozornit na leccos, co by mu mohlo v normálních kinech uniknout nebo už uniklo, protože mnohý důležitý titul mizí do ztracena často záhy po premiéře.

Za některá obohacení programu vděčíme šťastným náhodám. Sotvakoho z nás by například napadlo, že celosvětově oslavovaný klavírista Alfred Brendel projeví zájem podělit se se svými českými obdivovateli v Ponrepu o své filmové lásky a že se k nám pak bude pravidelně vracet. Oblíbili si nás i přední tuzemští představitelé vážné hudby, ať už z řad interpretů (mj. Bennewitzovo kvarteto) nebo skladatelů (Kryštof Mařatka, Jan Rybář) – nebo v obou rolích. Konvikt by neměl být hnízdem cinefilů, měl by být adresou pro všechny, kdo v hlavním městě hledají kulturu na určité úrovni.

Jeden z hostů Ponrepa – režisér Artavazd Pelešjan (foto: NFA)

Ponrepo bylo vždy otevřené experimentální tvorbě. V poslední době uvádíte také filmy některých českých vizuálních umělců. Bude tato spolupráce pokračovat i nadále?

MK: Ano, nabídek přicházejících přímo od umělců naštěstí utěšeně přibývá, díky tomu se rozrůstá i naše divácká základna. Pokud jde o český experiment, snažíme se, aby nám neuniklo nic podstatného z toho, co dnes v této sféře v Česku vzniká. Hrajeme ovšem i experimentální filmy zahraniční, jak ty současné s účastí tvůrců, tak klasické, opět ve spolupráci se zahraničními partnery, neboť vlastní kolekci historické filmové avantgardy u nás nemáme. Ještě intenzivněji než dosud chceme mapovat současnou i minulou tvorbu studentů FAMU.

Ponrepo je ojedinělé tím, že se v něm promítají hlavně filmy ze sbírek NFA, což má svoje nesporné výhody, ale i některá úskalí. Jedním z nich je otázka výběru filmů. Jsou sbírky archivu natolik rozsáhlé, aby byl program kina dostatečně rozmanitý?

MK: Desítky, ba stovky filmů z našich sbírek dosud divák Ponrepa nikdy neviděl, dostane se na ně, jakmile se „sejdou“ s tím kterým tématem. Takže by se to dalo spíš

otočit: Navzdory tomu, že sbírky NFA jsou mimořádně rozsáhlé a pestré, obohacujeme programovou nabídku stále častěji o tituly zapůjčené odjinud.

Další překážkou mohou být technické limity. Jak řešíte problém stáří filmového materiálu? Které filmy smíte promítat a které ne?

MK: Pro program nepřicházejí v úvahu filmy uchovávané na nitrátních kopiích, ty stále tvoří dost podstatnou část sbírek NFA. Z kopií existujících na acetátním či polyesterovém materiálu je z nejrůznějších technických důvodů způsobilá k promítání zase jen určitá část. Dále: i kopie podle archivních parametrů způsobilé k promítání mohou být torzovité, kvalita obrazu může být vinou několikanásobného překopírování snížena. To znamená, že se musíme rozhodovat u každého titulu pokaždé znovu, zda ho ještě můžeme s dobrým svědomím publiku na 35mm kopii pustit.

Součástí programu Ponrepa jsou i vzdělávací filmové kurzy a speciální projekce pro děti. Čím se odlišují od nabídky jiných artových kin?

David Havas: To odlišení vychází z toho, že nejsme standardním kinem, ale promítací síní veřejné instituce. Snažíme se proto vzdělávací element promítnout do co největšího počtu našich projekcí a zároveň zvolit odpovídající formu, aby se k nám diváci rádi vraceli. Tou už může být klasická dílna pro děti, ovšem s větším důrazem na práci s filmovým materiálem anebo filmový kurz více zaměřený na českou a slovenskou filmovou tvorbu. Nabízíme tak ucelenější pohled na kinematografii jako takovou, jež má za sebou mnoho významných okamžiků, kdy některé zůstávají ve stínu jiných. Obecně se ale co největší počet projekcí snažíme doplnit úvody, diskusemi nebo účastí hostů; díky tomu se s diváky můžeme setkávat osobně, což je důležité pro naši práci i snahu s diváky komunikovat. Náš program musí mít určitou kontinuitu i kurátorskou odvahu. Záleží nám na zpětné vazbě, protože právě díky spolupráci s mnoha externími subjekty i tvůrci, kteří navštěvují naše projekce, jsme mohli realizovat některé významné cykly – jako návštěvu režisérů Hou Hsiao Hsiena či Petera Kubelky či autorů experimentálních filmů, jako je Emmanuel Lefrant a další.

Filmová projekce pro děti (foto: NFA)

Ponrepo nedávno prošlo kompletní technickou rekonstrukcí a stalo se plně digitalizovaným kinem. Jakým vybavením nyní kino disponuje?

DH: Prošli jsme klasickou digitalizací splňující DCI standard v rozlišení 2K s prostorovým zvukem 7.1. Preferovali jsme variantu, která je ideální vzhledem k prostorovým dispozicím Ponrepa i vzhledem k typu filmových titulů, které v rámci dramaturgie uvádíme. Variantu, na kterou jsme i díky podpoře Fondu kinematografie mohli dosáhnout finančně. Vedle toho bylo naším hlavním cílem zachovat filmovou projekci v původní podobě, abychom nadále mohli být jediným kinem, v němž se téměř každý den promítá z klasického filmu. U nás, ale i v zahraničí jde o unikát, na který jsme my a zejména naši promítači hrdí.

Jaké bude mít digitalizace důsledky pro program? Znamená to, že analogových filmů bude ubývat s tím, jak se bude rozšiřovat dostupnost archivních filmů na digitálních nosičích?

MK: Ano, ale nijak razantně. Digitální nosiče budeme častěji užívat u historických titulů ve všech případech, kdy z různých důvodů je projekce z 35mm nereálná. Tam, kde reálná je, dostane kopie vždy přednost, neboť právě možnost představit

filmové dědictví v historicky adekvátním rámci je tím, co nás odlišuje od ostatních kin. Konkrétní příklad: rádi využijeme nabídku našich partnerů z Cinémathèque française, zahrát z DCP nově restaurovanou verzi filmu Abela Ganceho *Kolo života*, ale asi bychom si nepůjčovali Dreyerovo *Utrpení Panny Orleánské* nebo Murnauova *Fausta*, díla, která máme stále na kopiích ve slušné kvalitě, byť jsme je promítali již mnohokrát.

Bude mít v programu větší zastoupení současná tvorba natočená na digitálu?

MK: Poměr „starého“ a „nového“ v programové skladbě by měl víceméně zůstat na současné úrovni. Podstatné je, že technicky nás teď už v uvádění digitálně natočených filmů nic neomezuje.

Na co se mohou návštěvníci Ponrepa těšit v nové sezóně?

MK: Již zmíněné Bennewitzovo kvarteto zahraje k proslulému filmu Waltera Ruttmanna *Berlín, symfonie velkoměsta*. Několika tituly oslavíme sté výročí narození noirového krále Jeana-Pierra Melvilla. Ze současné tvorby uvedeme vítězný film letošních Karlových Varů, *Křižáčka*, za účasti režiséra. U příležitosti pokračování seriálu *Twin Peaks* připomeneme ve své době prokletý, dnes plně rehabilitovaný Lynchův film z roku 1992 *Twin Peaks – Ohni se mnou pojd'*. V těchto dnech se svět loučí s největší ženskou hereckou ikonou moderního evropského filmu Jeanne Moreauovou; její odchod se samozřejmě odrazí i na podzimním programu Ponrepa. Ale bude toho mnohem víc, od konce srpna sledujte náš [program](#)!